

besluit

Datum
14 september 2023

Zaaknummer
1435392

Betreft
Ontwerpbesluit afvoeren uit
het rijksmonumentenregister

Monumentnummer(s)
31849

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap besluit, gelet op artikel 3.4, 3.1 en 3.2 van de Erfgoedwet, onderstaand monument te schrappen uit het rijksmonumentenregister.

Het betreft:

Rijksmonumentnummer

31849

Adressen

- Kerkewal 11, 8401CG Gorredijk

Gemeente

Opsterland;

Provincie

Fryslân;

Kadastrale aanduiding(en)

- Gorredijk C 2045

Naam van het rijksmonument

Omschrijving

Pand onder zadeldak tegen klokgevel onder de aanzetkrullen gedateerd 1776. In de top zesruitsvensters.

ONTWERP

Motivering

Aanleiding

Het rijksmonument met nummer 31849 is op 17 november 1971 ingeschreven in het rijksmonumentenregister. Ik heb geconstateerd dat het rijksmonument verloren is gegaan door brand.

Grondslag

Vanaf 1 juli 2016 geldt de Beleidsregel aanwijzing rijksmonumenten en wijziging rijksmonumentenregister Erfgoedwet, beleidsregel van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 25 juni 2016, Staatscourant 30 juni 2016, nr. 33906 (hierna: Beleidsregel).

Op grond van artikel 3.4, eerste lid, van de Erfgoedwet kan ik wijzigingen aanbrengen in het rijksmonumentenregister. Dit geldt ook als het wijzigen ziet op het schrappen van een rijksmonument uit het rijksmonumentenregister. Op het schrappen van rijksmonumenten uit het rijksmonumentenregister is artikel 3.4 van de Erfgoedwet van toepassing.

Bij het schrappen van een rijksmonument uit het rijksmonumentenregister neem ik de waarderingscriteria voor de beoordeling van de monumentale waarde van monumenten als uitgangspunt. Dit is bepaald in artikel 5 van de beleidsregel. Deze waarderingscriteria zijn gepubliceerd op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (hierna: RCE) en vormen een actuele uitwerking van de wettelijke criteria schoonheid, betekenis voor de wetenschap en cultuurhistorische waarde in artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Ook de overwegingen die oorspronkelijk ten grondslag lagen aan de aanwijzing als rijksmonument en de mate waarin deze op dit moment nog van toepassing zijn op het rijksmonument worden bij dit besluit betrokken.

Procedure

Op de voorbereiding van een besluit over het schrappen uit het rijksmonumentenregister van een rijksmonument is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dit is bepaald in artikel 3.2, eerste lid, en artikel 3.4, tweede lid, van de Erfgoedwet.

Advies

Over het ontwerpbesluit heb ik tegelijk met de aanbieding van het ontwerpbesluit aan de eigenaar van het rijksmonument op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Erfgoedwet advies gevraagd aan het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Opsterland.

In het definitieve besluit wordt onder dit kopje ingegaan op het advies en geef ik aan hoe ik die heb betrokken in mijn overwegingen.

Zienswijzen

In het definitieve besluit worden onder dit kopje de ingebrachte zienswijzen vermeld en geef ik aan hoe ik die heb betrokken in mijn overwegingen.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Datum
14 september 2023

Zaaknummer
1435392

Betreft
Ontwerpbesluit afvoeren uit
het rijksmonumentenregister

Monumentnummer(s)
31849

Overwegingen

Zoals hierboven aangegeven, zie ik aanleiding het bovengenoemde rijksmonument te schrappen uit het rijksmonumentenregister. Hierbij vormt de actuele waardestelling de basis voor de afweging.

Het rijksmonument kreeg bij de aanwijzing in 1971 volgende omschrijving:

'Pand onder zadeldak tegen klokgevel onder de aanzetkrullen gedateerd 1776. In de top zesruitsvensters.'

Hieruit blijkt dat het om een 18de-eeuws woonhuis gaat, met karakteristieke onderdelen aan de voorgevel, namelijk de klokgevel, aanzetkrullen en vensters. De pui op de begane grond is later verbouwd. In 2004 verleende de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een positief advies voor de restauratie van de voorgevel, waarbij onder andere de ramen zijn vervangen, het metselwerk is hersteld, de verflaag op het metselwerk verwijderd en de top van de gevel hersteld.

Eind december 2022 heeft een brand het rijksmonument flink aangetast. De brandweer heeft de representatieve 18de-eeuwse voorgevel moeten neerhalen.

De waardestelling na de brand is als volgt:

Cultuurhistorische waarden: Er zijn weinig herinneringswaarden aan het oorspronkelijke 18de-eeuwse woonpand, omdat de representatieve voorgevel met de klokgevel en aanzetkrullen – het gezicht van het pand naar de straat toe – volledig is verdwenen.

Architectuurhistorische waarden: De restanten van de zijgevels en achtergevel hebben als geheel te weinig architectuurhistorische waarde, de voorgevel, het interieur en de constructie van het pand zijn verdwenen.

Situationele- en ensemblewaarden: Het bouwvolume is niet meer als zodanig herkenbaar. De bestanddelen die dit monument samenhang geven, het bouwvolume, hoogte, constructie en samenhang met de straatwand, zijn onvoldoende aanwezig.

Gaafheid en herkenbaarheid: Na de verwoestende brand is geen sprake meer van gaafheid en herkenbaarheid van het pand. Eerder was de gaafheid al enigszins aangetast door de verbouwing van de pui op de begane grond.

Zeldzaamheid: Als relatief gaaf 18de-eeuws woonpand had Kerkewal 11 zeldzaamheidswaarde, maar daar is na de brand geen sprake meer van.

Ik stel vast dat de monumentale waarden van het rijksmonument grotendeels verloren zijn gegaan. De resterende delen vertegenwoordigen gezamenlijk te weinig waarde om het gebouw te kunnen blijven aanmerken als rijksmonument. Gelet hierop zie ik voldoende aanleiding het bovengenoemde rijksmonument te schrappen uit het rijksmonumentenregister.

De eigenaar en de gemeente staan positief tegenover het schrappen van het rijksmonument uit het rijksmonumentenregister.

Conclusie

Gelet op het voorgaande concludeer ik dat het schrappen uit het rijksmonumentenregister gerechtvaardigd is.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Susan Lammers
algemeen directeur

**Rijksdienst voor het
Cultureel Erfgoed**
Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Datum
14 september 2023

Zaaknummer
1435392

Betreft
Ontwerpbesluit afvoeren uit
het rijksmonumentenregister

Monumentnummer(s)
31849